

REGÉNYRÉSZLET

DORDE SUDARSKI RED

December elején megnyílt Maurits rajzainak tárlata. Felismertem a papírt, melyet Prágából hoztam neki. A tárlat után kaptam tőle egy rajzot. Duškával normálisan élek. Napközben megvárom az egyetem előtt, éjszakánként pedig rejtőzködünk. Meddig fog ez még tartani? Atyaisten, hiszen ő már húszéves, a szülei meg le nem veszik róla a szemüket. A pénzt, melyet a YAMAHARA gyűjtöttem össze, lassacskán elköltöttem. Minden köbcenti egy tivornya. Szerencse, hogy csak 125 köbcentis motort akartam venni és nem ötszázast. Ki győzne ennyit meginni.

Újév és hasonló marhaságok. 1973.

Februárban elküldik munkakönyvemet a Biztosító Intézetből. Ugyanebben a hónapban a Vajdasági Íróegyesület felvesz tagjai sorába. Író leszek-e vajon vagy tisztviselő? Középut nincs. Csak balra és jobbra. A kezeseknek adom a földet, melyet még korábban vettem. Műveljék meg, adják el, csináljanak vele, amit akarnak, fontos, hogy megmaradt a becsületem. Ha a földem nem is.

Márciusban egy jó komámnak a benzinkúton eladom a motort.

Áprilisban továbbra is szeretjük egymást Duškával.

Április végén, az egyetemi menzán a kosárlabdázó Rudi bemutat Mejnnek. Rudi elpályázik a menzáról, mi pedig elmegyünk Mejhez. Ugyanabban az utcában lakik, ahol Duška. Lemegyünk az udvarba, aztán még néhány lépcsőfokkal lejjebb, a lakásig. Előszoba, fürdőszoba, konyha, szoba. És végtelen csend. Kávét iszunk a szobában. Kártyázunk a két ágy közti széken. Ugratni kezdjük egymást, s nekem négyszer egymás után kijön a herz király. Átmegyek az ő ágyára. Simogatjuk egymást. Igen jól ismerem a vőlegényét. De ő nem ismeri a menyasszonyát.

Annál jobb nekem. Estére találkat beszélünk meg. Duškának abban az időpontban telefonálok, amikor apja a folyóparton sétál.

Sétáltatja a szívet. Elmagyarázom, hogy ezt az estét városon kívül kell töltenem. Elhiszi. Bemegyek Mejërt. Gyerünk a *Gredába*. Ott vacsorázunk és iszunk ikéső éjjelig. Aztán elmegyünk hozzám. Hozzám, a szobába. A többiek alszanak. Csak a kutya nem alszik. De hallgat. A kutya az ember legjobb barátja.

Mej kitűnő az ágyban. Kölcsönösen nincs lelkiismeret-furdalásunk. Az rajtunk kívül van, valahol távol. Az ablakon át beszívárog a virradat. Alsunk. Felébredek. Mej még alszik.

Bemegyek a fürdőszobába. Később a konyhába, ahol Ljudmila kávézik.

Jó reggelt.

Jó reggelt.

Miféle cipő és kabát ez?

Hát látod: női cipő és női kabát.

Duška?

Nem, nem Duška.

Hát akkor ki?

Mej!

Sose hallottam róla.

Tegnapig én sem.

Leszaladok az önkiszolgálóba, és hamar visszatérek. A két szerémi nő már kávézik és cseveg. Reggeli, aztán be a városba. Mej remekül tartja magát. Egyre többet jelent számomra. Érzem ezt. Együtt fogunk ebédelni. Együtt. Aztán Duškával is kell. Duška után elmegyek Mejëhez. Egész éjszaka. Gyönyörű.

HOL LAKOM

(Ha éppen nem tartózkodnak Újvidéken)

Előzőleg utazzanak ide)

Én Újvidéken lakom

A Heréskert II-ben az

A—3-as épületben az I. bejáraton

A 4-es lakásban

Vagyis a földszinten

A lakásomat nehéz megtalálni

Szépen el kell magyaráznom önöknek

Hol is van nehogy soká bolyongjanak

Beülnek a VKV autóbuszába

Ha még nem érkezett meg

Tessék megvárni megállójában
 a PEKO cipőbolt előtt a központban
 50 paráért megveszik jegyüket
 Majd a heréskerti futballpályáig buszoznak
 Itt leszállnak s mivel mégiscsak hozzám
 Indulnak látogatóba
 Befordulnak az Orlović Pavle utcába
 Elhagyva a Milenko Grčić utcát
 Balra fordulnak a Janko Čmelik utcába
 Ahol egy telefonfülkét és a HLEB kioszkját láthatják
 Jobbra fordulva a házam előtt találják magukat
 Elmennek az I-es bejáratig felmászhatnak néhány lépcsőfokon
 És máris egy ajtó előtt állnak melyen azt írja:

NIKOLIĆ

Nyomják meg a csengőt és várjanak
 Amíg valaki kinyitja az ajtót
 Az ajtót Ljudmila-mama az anyám fogja kinyitni
 És megkérdi kit keresnek
 Önök megmondják a nevem Ljudmila pedig szépen elmagyarazza
 Hogy már négy napja nem voltam otthon és
 Fogalma sincs hol lehetek
 Önök, boldogan, hogy meglelték lakásomat, visszafordulnak.

MEGJEGYZÉS:

Menjenek vissza ugyanazon az úton.

Zseniális dolog, hogy a vőlegény úr általában úton van, s ha nincs is, csak az ajtóig kíséri Mejt, miközben én a lakásban ülök és várok. Mej főiskolát fejezett be, s különös ötletei vannak velem kapcsolatban. Kerülő úton kezdődött. Aztán elvitt a Pedagógiai Főiskolára. Megérdeklődte a feltételeket. Osszekötetéseken törte a fejét. Én viszont mindezen egy pillanatig sem törtem a fejem. Tudtam, hogy nem lesz az egészből semmi. Ismerem önmagam.

Mej imádkozta, ha a szabad természetben vagyunk, a Duna-parton. Szinte minden este kimentünk a Betyár-strandra. Lementünk egész a vízpartig, onnan, a fények felé nézve, jól láthattam, ha a töltésen megjelent valaki. Ellég sok volt arrafelé a voyeur. Számukra mindig készenlétben tartogattam egy szuronyt. Mej feje fölé tettem, kézközébe. Ha nem volt otthon Mej nővére, lakásában töltöttük az éjszaka többi részét. A Duna-partról visszatérve mindig Duška ab-

laka alatt mentünk el. Duška tanult. Ezt kintről is látni lehetett. Hálás vagyok Rudinak, amiért összehozott Mejjel. Második verseskötetemen dolgozom. Hamarosan át kell adnom. Van időm. Legáltalában én így gondolom. Egy éjszaka Mej és én a Limánon találtuk magunkat. Niks ablaka alatt az V. szimfónia elejét füttyörészem. Beethoven úr. Niks megjelenik az ablakon.

Mi az, miért ébresztesz?

Add ide a *titkos szerkentyűt*.

Minek?

Kell.

Rajta?

Igen, rajta.

És ezért ébresztettél fel?

Igen, ezért ébresztettelek fel.

Ledobja az ablakból a *titkos szerkentyűt*. Az amerikai dzseki zsebében két doboz *Chesterfieldet* is talállok. A *titkos szerkentyű* az amerikai dzseki. A Technológiai Kar ablaka alatt használjuk.

Az egész nyarat Mejjel és Duškával töltöttem. Mindketten csak három hétig voltak tengeren. Duška a szüleivel, Mej a vőlegényével. Duškának rendszeresen telefonáltam. Mej rendszeresen írt. Lale és én a Tiszi-strandon fürödtünk. Esténként leittuk magunkat, ha volt elég pénzünk. Mindig akadt néhány garas. Mindketten visszajöttek a tengeről. Marad minden a régi. Még az ősz is időben érkezik. Az iskolába nem iratkoztam be. Átadtam második kötetem kézirátát. Ewanak már nem telefonálok, írok és lemezeket hallgatok. Koljától és Sibától Pasát kaptam ajándékba. Pasa Sárhegyeségi kutya. Savónál tartom, aki saját házában lakik, teljes 150 méterre tőlem. Megismerkedtem egy fiúval, aki Ausztráliából tért vissza. A testvérem, Kiza, ő, Pasa és én Zágrábra indulunk a kocsián. Azért megyünk Zágrábra, hogy Dražennak és szüleinek megmutassam Pasát. Dražent 1972-ben ismertem meg a Sztrugai Költészeti Estéken.

TELEFONBESZÉLGETÉS DRAŽEN MAZURRAL

Kirakat

Az üveg átlátszó

A távolság nagy

Játékok vannak benn
Játékok vannak kinn

S mi beszélünk
És megértjük egymást

Elzánál a *Srebróban* Pasának macedón nótákat játszanak, mivelhogy a Sár-hegységről származik. Pasa fontoskodón ül a széken, karajt eszik a tányérból. Amikor meghallja a klarinétot, örömeben vakkant. Zágrábig iszunk. Mintegy 150 kilométeres sebességgel haladva mindannyian elszundítunk. Amikor áttérünk az autótól bal oldalára, riasztókészülékünk, Pasa, felébreszt bennünket. Az utolsó pillanatban. Kora reggel érkezünk Zágrádba, Dražen nincs otthon. A nagybátyjához utazott Eszékre a barátnőjével. Dražen szülei el vannak ragadtatva Pasától. Nekik mókusuk van, Ančica. Reggeli után indulunk Eszékre. A címet megkaptuk. Kiza kiviszi Pasát pisilni és kakilni, úgy röpül utána, mint egy zászló. Kiza csak ötvenkilós. Pasa is megvan annyi, ha nem több. Eszéken megleljük a nagybácsit, Dražent és a nőjét. Fölhömpintünk néhány pohár italt és kikísérjük őket az állomásra. Indulnak vissza Zágrádba. Mi autón Újvidékre. Útközben tovább iszunk. Kilencszáz kilométer után ismét Újvidék közelébe érünk, a *Srebróba*. Itt végképp megadjuk magunkat. Késő éjjel már itthon is vagyunk.

Év vége előtt szakítok Mejjel. Meguntuk egymást, ráadásul nekem eszem ágában sem volt folytatni az iskolát. Úgy tűnik, Mejnek komoly tervei voltak velem. Jóval fiatalabb vagyok a vőlegényénél. És hülyébb. Isten veled, Mej. Szép volt.

Eljön és elmúlik az 1974-es újesztendő is. Bubával várom az újévet. Bubát a *Gurmanban* ismertem meg. A bölcsészkarra jár, s annak épülete a *Gurmannal* szemben van. A *Gurman* állandó rezidenciám lesz. Isten veled, *Šaran*. Most postacímem és telefonom a *Gurman*. Buba apró és kedves teremtés. Igen vidám. Egyszer a faterjával ittunk. Sonkát főztek. Bubával lementünk a pincébe savanyúkáposztáért. Majd egy óra múlva jöttünk vissza. Emlékszem, valami fűrészpör volt a padlón. Az apa, a bátyja és a lánytestvérek nem szóltak semmit a soká érkező káposztához. Néhányszor a katolikus temetőben is voltunk. Szegény Gyurka, a tizennégy évet se érte meg. Valószínűleg szűz volt, amikor meghalt. Aztán

még dorbézoltunk egyet Karlócan és szakítás. Isten veled Buba, szép volt.

Duškával valamivel korábban gyönyörű beszélgetésem volt.

Csavarogsz és dorbézolsz éjszakánként.

Nem én.

Még hazudsz is.

Nem.

Van, aki rendszeresen lát.

Bizonyára rosszul lát vagy csakugyan összetévesztett valakivel.

Igen, ez a város tele van a hasonmásaiddal.

Nincs, de most ne kezd megint azt a gyógykezelést 1971-ből.

Nem kezdek én semmit. Mindezt magad is tudod.

Mit tudok?

Hogy nem vagy képes összeszedni magad, semmit sem dolgozol, iszol és csavarogsz.

Én?

Igen, te. Csak nem gondolod, hogy én?

Hát akkor miért nem ellenőrzöd telefonon, hogy otthon vagyok-e vagy sem?

Nem vagyok én a te dajkád. Különben már néhány hónapja ezt mesélik rólad.

Szép.

Most cseszegetsz, de miközben én tanulok, te lógsz és iszol. Lehet, hogy meg is csalsz, mit tudom én.

Duška, tudod, hogy szeretlek.

Tudom. De nem tehetél volna meg valamit a kedvemért? Albbahagytad volna legalább az ivást. Ha csak ezt megteszed, most a feleséged lennék. Függetlenül attól, mit szól ehhez a családom. Meglettünk volna valahogy, amíg befejezem az egyetemet. Te dolgoznál, írnál, gyerekeink lennének...

Duška, azt hiszed, hogy mindez ilyen egyszerű...

Nem egyszerű, de így lenne. Nálad élnék, az enyémekek később biztosan beletörődnének... De most már késő.

Azt mondd, hogy most már késő?

Igen. Most már késő.

Meg kell értened, hogy szeretlek és mindig szeretni foglak, bármi történjék is. De hát légy tekintettel az én szabadságérzetemre meg hogy irtózom a konvencióktól...

Meg hogy nem irtózol az alkoholtól és a csavargástól...

Jó, ha már annyira felhergelődöttél, mondd meg, mit akarsz. Mondd meg, ne köntörfalazz...

Így nem mehet tovább, én már nem bírom.

És?

Azt hiszem, a legjobb, ha szakítunk.

Örökre?

Igen, örökre.

Jól meggondoltad?

Nagyon is jól.

Nem fogod megbánni?

Lehet, de ez most teljesen lényegtelen.

Hát akkor mi a lényeges?

A lényeges az, hogy én így tovább nem bírom. Nem köthetem az életem egy alkoholistaéhoz.

Szóval én alkoholista vagyok?

Nem tudom... Valami ilyesmi...

Jó. Nem fogok könnyörögni neked. Ha így döntöttél... Tudod, hogy sajnálom. Sokat jelentettél nekem... és sokat tettél értem. Nem fogok könnyörögni... Nagyon fáj...

Könnyeik mindkét oldalról.

Isten veled.

Isten veled.

Látjuk még egymást néha?

Talán látjuk.

Látjuk.

Látjuk.

Isten veled.

Isten veled.

És így ment el Duška. Amikor esténként ablaka alatt jártam, mindig égett a villany. Ha az V. szimfóniát kezdtem el füttyülni, Duška megjelent az ablakban. Még mindig szerettem, de nem találkoztunk. Azt hiszem, hogy egyáltalán nem járt ki. Csak az egyetemre. Mindent megfigyeltem és ellenőriztem. Néhány év szerelem, Néhány év...

Lassan hozzászoktam a Duška nélküli élethez. Sűrűn felhívom telefonon, sűrűn megyek el a háza elé. Érdeklődöm róla barátnőtől. Megvárom az egyetem előtt, csak hogy láthassam. Legalább egy pillanatra. Nehéz nélküle. Éjszakánként róla álmodom. Ébren

róla álmodom. Sokat iszom, de nem lettem az alkohol rabja. Laleval sűrűn járunk inni Beočinba, a Karašba. Ott jó és olcsó. A gyengéd Mica szolgál fel és férje, a bokszoló, akit Csendesnek neveztem el. Amikor a tálcát viszi, minden izma játszik. Részegen biliárdozunk és pingpongozunk. Gondtalan szórakozás.

Lale egyszer felkerekedett akvarellt készíteni. Festékes doboz, festőállvány, bor. Előtte már ittunk valami keveset. Gyönyörű, vöröfényes nap. A sugárúton mentünk a híd felé. A hídnál egy pasas éppen új lakásba költözött. A járdán bútorok álltak. Megtetszett egy nachtkastli, avagy éjjeliszekrény, ahogy tetszik. Kihúzom a fiókot. A fiókban csipketerítő. Kiveszem a fiókból, és a szekrénykére teszem. A terítőre kerül a borosüveg. Bor és cigaretta. Leülünk az éjjeliszekrény mellé. Lale dohányt és pipát vesz elő. A pipát meg-tömi dohánynyal. Bort iszunk. Megjelenik egy ürge.

Elvtársak.

Mi van, elvtárs?

Ez az én szekrényem.

Na és?

Hát... szükségem van az éjjeliszekrényre és a terítőre.

Nekünk szintén tetszik a szekrény és a terítő is.

De mindez néhai nagyanyámé volt.

Jó, igyunk valamit a kedves nagymama emlékére.

Én egyáltalán nem iszom. Nem iszom, és nem dohányzom.

Hát akkor mit csinálsz? Rakosgatod félre a pénzt?

Ugyan, dehogyan... én egyszerű ember vagyok.

Az egyszerű emberek nem laknak ilyen házban. Hacsak nem vagy házmester, de a kezeden látom, hogy egy csavart se tudnál becsavarni.

Kérem, ne mondják maguk nekem. Tudják...

Nem tudjuk, és nem is érdekel bennünket. Tessék a szaros csipketerítő, és üdvözzöl, kérlek, üdvözzölj mielőbb a nagymamád.

Az ürge elnémult, elvörösödött, elkékült... Lale és én továbbálltunk. Lementünk a Duna-partra, és a hajók mellett sétáltunk tovább. Egyszer átestem egy hajókötélen. Pont oda kellett kötniük azt a rohadt kötelet. Lale egy lánynak csapta a szelet. Később a *Polja* folyóiratból hajócskákat csináltunk. Konceptualisták. Az akvarellből nem lett semmi. De legalább tovább ittunk.

Laleval, a testvérével és jó komámmal, Janezzal, a *Saranban*

ülünk, és iszunk. Később, amikor elfogy a pénzünk, Lalenál' iszunk tovább. Ő (mivel a gimnázium közelében lakik) egyszerűen neheztelni kezd, amiért kidobták a híres gimnázumból! Pedig ugyancsak jó és példás diák volt. Latinul címlelletűvel írt, a térképet kézigránnáttal szegezte fel, a pedellus motorkerékpárján rohagált a folyosón tanítás alatt... Most érkezett a gimnáziummal szembeni bosszú pillanata. A műteremből, ahol Lale kerámián dolgozott, néhány edényben kerámiafestéket veszünk magunkhoz. Útközben befestettünk két-három fát. A Halpiac felőli oldalról átmászunk a gimnázium kerítésén. Az udvarban két szobor áll. Hamarosan megváltoztatják színüket. Elválunk.

Reggel Lale anyja, Sonja, a piacról visszatérőben látta, amint a buszra várakozók és a kíváncsiskodók tömege megtárgyalja a szobrok új külsejét. Sofija-mama megrökönyödött. A szobrokat sárga, vörös, kék festék borította. *Gyönyörűen* néztek ki. Mestermunkát végeztünk. A profik is megirigyelhetek volna minket. Sofija-mama csatlakozik a zúgolódó tömeghez.

Vadállatok!

Közönséges banda!

Semmi se szent a számukra.

Saját szüleik emlékművét se kímélnék.

Megfigyelés alá kell helyezni őket.

Bolondinget kell rájuk adni.

Egyszerűen le kell őket tartóztatni és gumibottal ellátni a bajukat.

Valami primitívek műve lehet.

Nem valami példás fiatalok lehettek, inkább neandertáliak...

A szatyrokat cipelve és a járdát fűkészsze Sofija-mama hazafelé tart. Követi a sárga festékpöttyöket. Az egyik edény lyukas volt. A festékpöttyök a házukba vezetnek. Kiűt rajta a veríték. Feléreszti Lale, és azt mondja neki, hogy érte jött a rendőrség. Lale bedől, kinéz az ablakon. Egy tűzoltót sem lát, nemhogy rendőrséget. Két költőt és egy keramikust aznap reggel vandálnak nyilvánítottak. És hogy a mi Lalenkat kidobták a gimnáziumból és kereskedelmibe, aztán meg a Pedagógiai Főiskola képzőművészeti szakára kellett járnia, az semmi? Egy ideig nem néztünk a gimnáziumra.

Június elején megjelenik az új kötetem. VAZDUH SUV U US-TIMA. A könyvet szépen megcsinálták. Kék samoa papíron. Mića Mihajlović illusztrációi sima fehér papíron. A második kötet.

Egy este a *Mala Vojvodinában* ülök. Megjelenik Đuka és egy hosszú hajú. Azt mondja, Čupenak hívják. Elhiszem neki. Először itt iszunk, aztán az *Aperitivóban* folytatjuk. Čupe azt javasolja, menjünk vele kora reggel lovaskocsin Csúrogra, a tanyájukra a Holt-Tisza mellé. Beleegyezünk. Đuka és én. Čupenál alszunk.

Reggel női hangot hallok.

Ismerem. Rednek hívják. Költő.

Mi hánman is felkelünk. Đuka húga készített reggelit. A lányt, akit ismer, nem látom. Čupenak két lánytestvére és két tanyája van. Autóbuszon megyünk ki a futaki szállásra, kocsiórt és lovakért. Mintegy hatvan kilométert kell megtennünk a csúrogi tanyáig. Minden helységben rengeteg sört veszünk. Nagy a hőség. Délután Csúrogra érünk. Először vagyok itt. Nagy templom, óriási hársakkal a portáján. Egy kisvendéglő kerthelyiségében megiszunk egy-egy sört. Kimegyünk a faluból, és a Holt-Tisza mellett hajtunk tovább a töltésen. Minden nagyon szép. A víz, a nád, az alföld, a töltés és az eredeti Tisza. Még egy kicsit, és a szállásra érünk. Már látszik a túloldalon. Megkerüljük a Holt-Tiszát a töltésen. Az ág itt véget ér. Čupe édesanyja a szállás előtt vár bennünket. Kajának hívják. Vacsorázunk. Fáradtak vagyunk, és gyorsan bedőlünk az ágyba.

Eleinte csak mi négyen voltunk a tanyán. Később megérkezett Čupe két lánytestvére a barátnőjükkal. Szerelmes voltam a fiatalabb testvérébe. Rada volt a neve. Az idősebbet Sofijának hívták. A barátnőt Marinának. Đuka már két nap múltán visszatért a városba. Többet ki sem jött. Később a barátnőjével elutazott a tengerre. Fenébe a tegert! Ez itt az igazi tenger. Három hónap alatt csak egyszer voltam a városba. Az írógépért és fehérneműért. Egy falubeli házaspár a házat csinosítja. Ebben nem szívesen segíték. Minden reggel és este megítatom a marhát és a baromfit. Megettem őket. Segíték Kajának. Ezt a vízzel, ezt öntözésnek nevezem. Naphosszat fürdünk, kora reggel és estefelé horgászunk. Van itt egy kis csónak is. Kiszeretek Radóból. Egyszer csókolóztam Marinával. Sofija vonz. Úgy intézi, hogy minél többet lehessünk együtt. Ez itt igazán nem nehéz. Rada a belgrádi Képzőművészeti Akadémián tanul, Marina Laleval együtt a pedfőt fejezte be, Sofija pedig irodalmat végzett. Én nem tanultam, és nem fejeztem be sem-

mit. Marina visszatér a városba. Aratják a gabonát. Segítek, amennyire tőlem telik. És amennyire tudok. Amikor a kukoricát kapáltuk, a sor közepéig jutottam, eldobtam a kapát, és elmentem pecázni. Nem írtam semmit. Az írógépet csak egyszer nyitottam ki, amikor levelet írtam. Azt is nagyon nehezen. Egy reggel, miközben a baromfit ettettem, benézek a *leányszoba* ablakán. Mindhárman alszanak. Sofiját nézem. Felébred. Tettetett sértődöttséggel behúzza a függönyt. Amikor fürdünk, Sofija a csónakból mossa a hajam. Gyönyörűen csinálja. Délutánonként horgászversenyt rendezünk mi ketten. Egyre közelebb kerül hozzám. Van benne valami, ami vonz. Egyszer hátamon vittem az öreg Uveig. Uve söntést tart a töltésen. Amolyan vadász-halászsarok. Hálószoba nincs. A tanyasiak, a vadászok, halászok és erre járók térnek be ide. Uvenál még én is ihatom hitelre. A hitelt Kaja rendszeresen visszafizeti. Sűrűn előfordul, hogy este úgy tántorgok vissza a szállásig. Ha tehetem, napközben is betérek Uvehoz. Erre a kút szolgáltat ürügyet, amely a kocsmá közvetlen közelében van. Rohan az idő. Rada már Újvidékre ment, és Sofija is távozni készül. Čupe szintén. Egyszer, miközben a szalmát raktuk kazalba, összekaptam az apjával, aki szerelmes volt a földbe és a lovakba. Vajdaság-szerte, bárhol is tartották, elment minden lóversenyre. Hihetetlenül tisztességes ember volt. Egyike a túlélőknek a Sajkási Partizánosztagból. Élharcos és tiszt. *Fejes* lehetett volna, de nem érezte ennek szükségét. Csak a föld és a lovak Most a szalmarakásról. A kis Čupe kocsin hordta a kévéket a földről a szállásra. Az idősebb Čupe a kazal tetején állt. Én vasvillával adogattam fel neki a szalmát. Be kell vallanom, hogy nem dolgoztam túlzott lelkesedéssel. Az idősebb Čupe ezt nem tudta elviselni.

Nemigen akaródnék dolgozni.

Hát, nem egész így van.

Látom én.

Nem mondom, hogy nagy örömem telik az olyan munkában, melyet nem kedvelek.

És mit kedvelsz te? A bort?

Nemcsak a bort. A házi pálinkát is kedvelem.

Az élet csupa olyan dologból áll, melyeket kedvelsz és melyeket kevésbé kedvelsz.

Nálam túlsúlyban vannak az olyan dolgok, melyeket egyáltalán nem kedvelek.

Látod, hogy csinálta Tolsztoj. Gróf volt és nagy író, de együtt

dolgozott muzsikjaival kinn a földeken. És ezt egyáltalán nem szégyellte. Örömet lelte benne.

Egy fenét. Feldob három kévét, aztán elutazik három hónapra Marienbadba. Ha netán hat kévét dobott volna fel, akkor a kedves Tolsztoj megtoldotta még három hónappal Karlsbadban.

Amikor ezt mondtam, az idősebb Čupe majd leesett a szalmakazalról. Megbántottam a nagy Oroszország, a nagy Tolsztoj iránti szeretetében. Mit tehetek. Ha egyszer ilyen vagyok az egész testemen, amint barátom, Frenki R. mondaná. Az idősebb Čupenak egyáltalán nem tetszett az én életmódom. Különösen a lustálkodás, az ábrándozás, az alkohol iránti hajlamom. Valószínűleg nem tetszett neki Sofijával való kölcsönös vonzalmunk se. Egy időben, amikor mindenki elment a szállásról, Kaja és én egyedül maradtunk. Horgászás, az állatok körüli foglalatosság, a délutánokat pedig a jó öreg Uvenál töltöttük. Augusztus vége. Már érzem a levegőben az ősz leheletét. Nemsokára visszatérek a városba. Végső ideje, hogy itthagyjam a Gyöngysziget szépségeit. Csak itt készül a zseniális MUŠKAT KROKAN. Egyetértek azokkal, akik igen jó bornak tartják. Életemben először Zlatónál ittam belőle. Az öregje valami igazgató volt itt a közelben, lehet, hogy épp a Gyöngysziget igazgatója. Kompon kelek át a Holt-Tiszán Bácsföldvárra. Elhagyom a szállást, hogy soha többé ne térjek ide vissza. Isten veled legszebb nyár. Isten veled.

Fordította FÜLÖP Gábor